

«Ақтөбе облысының білім басқармасы Шалқар ауданының білім бөлімі»

"Дидар- Нұр" ЖШС балабақшасы

Бағдарлама атауы: «Табиғатты-аялайық»

«Ересек » топ\4жас

Жүзеге асыру мерзімі: 2024-2025 оқу жылы

Тәрбиеші: Тоқсанбаева Нұрлыгүл

Әділбек Ақгүл

Шалқар қаласы

Әділбек Ақгүл Әділбекқызы

«Табиғатты аялайық» бағдарламасы талқыланып, бекітілді.

«29» 08 2024 ЖЫЛ

Асауова Г.Қ

Аудандық сараптау комиссиясының отырысында «Табиғатты аялайық» бағдарламасы мақұлданды.

16.09.2024жыл

Кудайбергенов Ж С

Түсіндірме жазба

«Табиғатты- аялайық » бағдарламасы мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты негізінде әзірленген.

Өзектілігі: халық ұғымында табиғат деген сөз жер ана, туған жер, атамекен ретімен қатар тұрады. Ыбырай Жақаев мынадай даналық сөздер жазған: «Біз адам адамзаттың өзін қайта түлететін ұрпақпыз. Жер, су, ауа адам баласының ұрпағына мұра боп келе жатқан мол қазына, ... Әрбір ағашты, әрбір бұлаққа қамқор болу басты міндеттердің бірі» Қазіргі кезде экологиялық білім беру ЮНЕСКО деңгейінде жүзеге асып отыр. Балабақша жасындағы балалардың санасында қорғаған орта, табиғат құбылыстар туралы ұғым қалыптастырғанымыз жөн. Сонымен бірге адамзат өз іс әрекеттері арқылы табиғатқа әсері тиіп жатқанын да бала білуі қажет. Балабақшадағы экологиялық білім беру тәрбиелі бақылаулармен бірге жүргізілсе нәтижелі болмақ. Халық даналығынан «Атаңнан мал қалғанша, тал қалсын.», «Күте білсең олда жомарт» т.б. аталы сөздер бала құлағына жастайынан сіңіп, ұлттық рухын қалыптастырады. Табиғат сұлулығы рухани қайырымдылыққа, тәрбиелеуде үлкен рөл атқарады, яғни балаларды мейірімділікке, адамгершілікке, жақын адамға қамқор болып көмектеседі.

Балабақшаның негізгі міндеті: дені сау, қазіргі заман ағымына сай сауатты ұрпақ тәрбиелеу, сонымен қатар баланың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру. Балаға табиғатты әрбір өсімдікті, жануармен таныстыру, көрсету арқылы экологиялық тәрбие бере аламыз. Қорыта келе айтарым, балабақшадан бастап, қоршаған ортаны қорғауға, аялауға тәрбиеленген бала келешекте табиғат қамқоршысы боламыз. Ендеше, жас ұрпаққа экологиялық тәрбие беру бұл баланың өмірге деген құрметтеу. Бағдарламаның мақсаты: балалар мен ата аналар бойында барлық тіршілікке қайырымдылықпен қоршаған ортаға және табиғатты сақтауға қалыптастыру. Мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың санасына экологиялық көріністер мен адамгершіліктің бір бөлігі екендігін жеткізу.

Бағдарламаның міндеттері:

Білімділік.

Шағын ортадағы өзгерістерді бақылау және табиғи құбылыстар мен нысандарды, қоршаған әлемді тануда белсенді қарым қатынас пен дағдыларын қалыптастыру.

Дамытушылық:

Қоршаған ортадағы түрлі құбылыстар жайындағы түсініктерін молайта отырып мектепке дейінгі балалардың сөздік қорын дамыту.

Тәрбиелік:

Табиғат әлемін аялауға, қамқор болуға, ұйымдастырушылық қабілеттерін, ұжымдық кезекте ынтымақтастыққа тәрбиелеу.

Балалар, педагогтар, ата аналар арасында экологиялық мәдениеті, өзара түсінушілікті жәрдемдесуді үнемі дамыту.

Педагогикалық мақсаттылық: ойын арқылы мектеп жасына дейінгі балаларды белсенділігі мен тіл байлығын арттыра түсуге түрлі дағды мен шеберлікті меңгерудіге қол жеткізу.

Күтілетін нәтиже: Балалардың табиғат аясына шықанда ережелерді сақтай білуі.

Бағдарламаны іске асыру нысандары мен әдістері

Р/с	Тақырыбы	Бағдарламалық міндеттер	Бағдарламаны іске асыру нысандары	Бағдарламаны іске асыру әдістері
1	«Жанды табиғат және жансыз табиғат»	балалардың жансыз табиғат нысандары, табиғат құбылыстары туралы білімдерін қалыптастыру	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ-жауап әдісі
2	«Армысыз алтын күз!»	Жыл мезгілдерінің ауысу ерекшеліктерімен таныстыру	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру әдісі. Ойындар
3	«Күзгі табиғат»	Балаларды жылдың күз мезгілімен, табиғаттағы күзгі ерекшеліктерімен таныстыру	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ-жауап, ойындар
4	«Күз сыйы»	Күзгі табиғатты, олардың қарапайым өзгерістерін бақылау, адамдардың күзгі әрекеттеріне балалардың зейін аудару дағдыларын қалыптастыру	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, көрнекілік әдісі
5	«Экологиялық ертегілеріне саяхат»	Қарапайым экологиялық түсініктерді меңгерту	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ-жауап әдісі
6	«Бөлме гүлі. Герань»	Бөлме гүлдерімен және оны күту ережелерімен таныстыру	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ-жауап, көрнекілік әдісі.
7	«Бөлме өсімдіктері. Алоэ және аспидистра»	Бөлме өсімдіктері алоэ және аспидистра, олардың ерекшеліктері туралы білімдерін қалыптастыру.	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру әдісі. Ойындар
8	«Табиғат	Табиғат бұрышын	Педагогпен	Түсіндіру, сұрақ-

	бұрышын мекендеушілер. Тасбақамен танысу»	мекендеуші туралы түсініктерін кеңейту	бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	жауап, көрнекілік әдісі.
9	«Жануарлар әлемі»	Үй жануарлары мен жабайы жануарлар және олардың төлдері, тіршілігі жайлы түсініктерін кеңейту. Олардың адамға әкелетін пайдасы туралы айту. Балаларды үй жануарларын күтуге үйрету	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ- жауап әдісі
10	«Құстар – біздің досымыз»	Құстарды мекеніне қарай ажырата білуге үйрету	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ- жауап, көрнекілік әдісі.
11	«Күн, ауа, су – біздің достарымыз»	Күн, ауа, су, — табиғат сыйы және олардың маңызы туралы білімдерін кеңейту	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру әдісі. Ойындар
12	«Аквариумдағы балықтар»	Аквариумда тіршілік ететін алтын балық туралы түсіндіру. Балықты қалай қоректендіру керектігін түсіндіру және көрсету арқылы есте сақтау қабілеттерін дамыту. Жанды табиғи мүшелеліне қамқор болуға тәрбиелеу	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ- жауап әдісі
13	«Ызғарлы қыс келді» (табиғатқа саяхат жасау)	Қысқы табиғатты, қарапайым өзгерістерді бақылап суық, аяз, қардың жаууы туралы білімдерін толықтыру	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ- жауап, көрнекілік әдісі.
14	«Қыс қызығы»	Қыс мезгілі және оның ерекшелігі,	Педагогпен бірлескен жұмыс,	Түсіндіру әдісі. Ойындар

		қыстағы табиғат көріністері туралы білімдерін кеңейту	топтық жұмыс.	
15	«Шырша және балқарағай»	Қылқан жапырақты өсімдік шырша туралы түсінігін бекіту	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ-жауап әдісі
16	«Қыс. Құстардың қысқы тіршілігі»	Қыс мезгілінің ерекшеліктерімен таныстыру. Үй, дала құстары, қыстап қалатын және жыл құстары туралы білімдерін кеңейту. Оларды ажыратып, атай білуге үйрету, табиғаттағы қарапайым тәртіп ережелері туралы білім, біліктерін дамыту, құстарға қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ-жауап, көрнекілік әдісі.
17	«Жануарлардың қысқы тіршілігі»	Жануарлар жайлы білімдерін арттыру. Олардың адамға әкелетін пайдасы туралы айту. Балаларды үй жануарларын күтуге үйрету	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру әдісі. Ойындар
18	«Ағаштар күмісте»	Балалардың назарын қарлы ағашқа бөленген әсем кезін бақылау. Қысқы мезгілдегі ағаш өмірі туралы түсінігін қалыптастыру	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ-жауап, көрнекілік әдісі.
19	«Қыстақтағы аңдар»	Балаларға жабайы аңдарға орманның тамақтанатын жері екенін түсіндіру. Қоршаған ортаның жағдайынан	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру әдісі. Ойындар

20	«Қыс мезгіліндегі ауа-райының ерекшеліктері»	Балалардың қыс мезгілі жөнінде, қыста болатын табиғат құбылыстарының ерекшелігі туралы білімдерін тереңдету. Қыс мезгіліне байланысты суреттерді көрсету арқылы балалардың тіл байлығын, сөйлеу мәнерін қалыптастыру	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ-жауап, көрнекілік әдісі.
21	«Түрлі – түсті мұздарды таныстыру»	Қыс мезгілінің белгілері, ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту алған білімдерін тиянақтау. Қыста болатын өзгерістерге көңіл аударып, қармен мұздың айырмашылығын ажырата білу	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру әдісі. Ойындар
22	«Жарық және жылы күні»	Балалардың назарын наурыз айындағы күннің жылы, қардың түсі өзгергенін, ілініп тұрған мұзға аудару	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ-жауап, көрнекілік әдісі.
23	«Ауа райын, күннің көзін бақылау»	Балаларды күннің беретін жылулығын, мейірімділігін әңгімелеу. Күн көзі жарқырап шыққандағы бізге табиғат сезімдері туралы түсіндіру	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ-жауап әдісі
24	«Айболитке қонаққа»	Балаларды өздерінің денсаулықтарына қызығушылығын тәрбиелеу. Денсаулықты түрлі витаминдермен нығайту. Таныс жемістер туралы ұғымын бекіту	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру әдісі. Ойындар

25	«Көктемдегі қарды бақылау»	Көктемдегі ауа-райында болатын құбылыстарымен таныстыру. Күннің жылуын, жаңбырдың жауын, қардың еруі, оның ақырындап суға, бұға айналуын бақылау	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ-жауап, көрнекілік әдісі.
26	«Көктем келді»	Балаларға көктем туралы түсінік беру, шығармашылық қиялын, сөздік қорын, көру зейінін дамыту, табиғатты аялауға тәрбиелеу	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру әдісі. Ойындар
27	«Көктемдегі жабайы аңдардың тіршілігі»	Балалардың ойлау қабілеттерін арттырып, тілдерін дамыту. Жабайы аңдар тіршілігі туралы түсініктерін кеңейту. Оларды бір-бірінен ажырата және дұрыс айтуға үйрету	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ-жауап, көрнекілік әдісі.
28	«Аялайық гүлдерді»	Балаларға табиғат құндылығының маңыздылығы туралы түсінік беру. Қоршаған ортаны сақтап, оның сұлулығын сезіне білуді үйрету	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру әдісі. Ойындар
29	«Зообақ»	Балалардың жануарлар зообағы туралы түсініктерін кеңейту және толықтыру. Олардың табиғатта қайда өмір сүретіні және немен қоректенетіні туралы айту	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ-жауап, көрнекілік әдісі.
30	«Пияз отырғызу»	Пияздың дөңгелек және оның түрі, түсі туралы мінездеме	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру әдісі. Ойындар

		беріп білімін бекіту. Балаларды пиязды дұрыс отырғызуға жаттықтыру. Пияз өсіру қызығушылығын дамыту		
31	«Ағаш,бұтақ»	Балаларға балабақша учаскісінде өсіп тұрған ағаштар мен бұтақтар туралы түсініктерін толықтыру. Оларға болып жатқан өзгерістерді белгілеу. Балалардың шығармашылық ойларын дамыту	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ-жауап, көрнекілік әдісі.
32	«Бәйшешекті күтеміз»	Балаларға көктем гүлдері туралы түсінік беру. Оларды ажырата білуге үйрету. Есте сақтау қабілеттерін дамыту. Табиғатты сүйюге тәрбиелеу	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру әдісі. Ойындар
33	«Ит пен мысықтарды қумандар»	Балаларды үй жануарларының мінездемелік белгілері туралы түсініктерін толықтыру. Олардың адамға әкелетін пайдасы туралы айту. Балаларды үй жануарларын күтуге үйрету	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ-жауап, көрнекілік әдісі.
34	«Жәндіктерді бақылау»	қанқыз, құмырсқа және бауырымен жорғалаушылардың бірі кесірткенің тіршілігі туралы білімдерін жетілдіру	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру әдісі. Ойындар
35	«Әдемі гүлдер»	Балаларға гүл өсімдіктері туралы түсінік беру. Гүлдердің атауларын,	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру, сұрақ-жауап, көрнекілік әдісі.

		сырт келбеттерін, жеке бөлшек атауларын дұрыс айтуын, оларды баптап, күту ережелерімен таныстыру		
36	«Алақай, жаз келді!»	Табиғаттағы, ауа райындағы, адамдардың киімдеріндегі қарапайым өзгерістерді байқауға үйрету. Балалардың табиғаттағы және ауа райындағы байқау нәжилерін атауын дамыту	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Түсіндіру әдісі. Ойындар

Авторлық бағдарламаны әдістемелік және техникалық жарақтандыру

Тақырыбы	Білім беру процесін ұйымдастыру тәсілдері мен әдістері	Дидактикалық материалдар	Техникалық жабдықталуы	Қорытынды
«Жанды табиғат және жансыз табиғат»	Жанды табиғат дегеніміз ол өмір сүретін, дене мүшелері бар,көретін және дыбыс шығара алатын тірі ағзалар. Мысалы: адамдар,жануарлар, құстар, балықтар, жәндіктер. Жанды табиғат пен жансыз табиғаттың айырмашылығы: жанды табиғат жүреді, көреді, сезеді, дене мүшелері бар, қимылдай алады, дыбыс шығара алады, өседі, сезімін көрсетеді (қуанады, ашуланады, мұңаяды, өкінеді) және т.б. ;ал жансыз табиғат көре, сезе, қимыл жасай алмайды, сезімін білдіре алмайды, ойлана алмайды. Жансыз табиғаттың көбіне өлі табиғат жатады. Және адам қолымен жасаған заттар жатады (тұрмыста қолданатын заттар: киім, кеңсе тауарлары, техника, жиһаздар, транспорттар және т.б.	Көрнекті құралдар: Жансыз құралдары, тас,құм,орындыұ, үстел. Жанды табиғатқа жататын; құстар, мысық, адам және та,ы басқа.	Слайд	Балалар белсенділік танытады, балалар жанды және жансызды ажырата біледі

«Армысыз алтын күз!»	Алтын күз келді. Жапырақтар сарғайып, жерге түсіп жатыр. Жерге сары кілем төсеп қойғандай жұп-жұмсақ болып тұр. Күз мезгілін «алтын күз» деп айтатын себебіміз айналаның бәрі сары түске айналады. Күз мезгілінде бидай, тары, күріш, сұлы арпа дақылдары піседі.	Көрнекілік құралдары жапырақтар үлгісі, күз бейнеленген суреттер құралдар	Бейне ролик	Балалар түстерді ажыратады, тапсырмаларды өз беттерінше орындайды, алған білімдерін қолдана біледі.
«Күзгі табиғат»	Міне, қыркүйек туды, күз келді. Күн қысқарып, түн ұзарды. Аспаннан бұлттар қаптап, сіркіреп жаңбыр да жауып тұр. Күн сирек көрініп, аз жылытады. Анда-санда таңертең салқын болып қояды. Өткір суық жел арық малды, жұқа киімдіні тоңдыра бастады. Жұрт күземін алған, киізін де басып алды. Маса, шыбын, құрт-құмырсқа жоқ болып кетіпті, құстар да жылы жаққа ұша бастады. Қарлығаштар көптен көрінбейді. Аспанда тырналар да тізіліп ұшып барады. Ағаштардың жапырақтары сарғайып түсіп шөптер де қурап қалған.	Көрнекілік құралдар	Слайд	Сұрақтарға жауап бере алады.
«Күз сыйы»	Күзгі табиғатты, олардың қарапайым өзгерістерін бақылау, адамдардың күзгі әрекеттеріне балалардың зейін аудару дағдыларын қалыптастыру	Көрнекілік құралдары	Слайд	Балалар ауа-райыны ажырата алады. Шуақты, бұлтты, жаңбырды, желді, суықты, жылыны, сұрақ, жауап.

«Экологиялық ертегілеріне саяхат»	Қарапайым экологиялық түсініктерді меңгерту	Көрнекілік құралдар.	Слайд	Сұрақ жауап.
«Бөлме гүлі. Герань»	Бөлме гүлдерімен және оны күту ережелерімен таныстыру	Бөлме гүлдері. тамырланған гүл, ыдыст. б қажетті заттар.	Слайд	Көрсету, әңгіме лесу, сұрақ жауап
«Бөлме өсімдіктері. Алоэ және аспидистра»	Бөлме өсімдіктері алоэ және аспидистра, олардың ерекшеліктері туралы білімдерін қалыптастыру.	Көрнекілік құралдары Аспидистра қасқыржемдер тұқымдасына жатады Аспидистраның жапырағның ұзындығы 50см түсі қою жасыл болады.	Слайд	Сұрақ жауап.
«Табиғат бұрышын мекендеушілер. Тасбақамен танысу» мекендеушілер. Тасбақамен танысу»	Табиғат бұрышын мекендеушілер. Тасбақамен танысу» Таспақа жай сөйлесеніз, ол мойнын созып тыңдайды, ал қатты сөйлейтін болсаңыз басын қабығының ішіне тығады.	Көрнекілік құралдар.	Педагогпен бірлескен жұмыс, топтық жұмыс.	Сұрақ жауап
«Жануарлар әлемі»	Үй жануарлары мен жабайы жануарлар және олардың төлдері, тіршілігі жайлы түсініктерін кеңейту. Олардың адамға әкелетін пайдасы туралы айту. Балаларды үй жануарларын күтуге үйрету	Көрнекілік құралдар.	Слайд	Сұрақ жауап

«Қыс. Құстардың қысқы тіршілігі»	Қыс мезгілінің ерекшеліктерімен таныстыру. Үй, дала құстары, қыстап қалатын және жыл құстары туралы білімдерін кеңейту. Оларды ажыратып, атай білуге үйрету, табиғаттағы қарапайым тәртіп ережелері туралы білім, біліктерін дамыту, құстарға қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу	Көрнекілік құралдар Иллюстрациялы қ суреттер..	Слайд	Сұрақ жауап.
«Жануарлардың қысқы тіршілігі»	Жануарлар жайлы білімдерін арттыру. Олардың адамға әкелетін пайдасы туралы айту. Балаларды үй жануарларын күтуге үйрету	Көрнекілік құралдар. Төрт бөлікке бөлінген пазыл.	Слайд	Сұрақ жауап. Жұмбақ жасыру.
«Ағаштар күмісте»	Балалардың назарын қарлы ағашқа бөленген әсем кезін бақылау. Қысқы мезгілдегі ағаш өмірі туралы түсінігін қалыптастыру	Көрнекілік құралдар.	Слайд, суреттер.	Сұрақ жауап..
«Қыстақтағы аңдар»	Балаларға жабайы аңдарға орманның тамақтанатын жері екенін түсіндіру. Қоршаған ортаның жағдайынан	Көрнекілік құралдар	Слайд	Сұрақ жауап..
«Қыс мезгіліндегі ауа-райының ерекшеліктері»	Балалардың қыс мезгілі жөнінде, қыста болатын табиғат құбылыстарының ерекшелігі туралы білімдерін тереңдету. Қыс мезгіліне байланысты суреттерді көрсету арқылы балалардың тіл байлығын, сөйлеу мәнерін қалыптастыру	Көрнекілік құралдар	слайд	Сұрақ жауап. Табиғат құбылыстарын ажырата біледі.

«Құстар – біздің досымыз»	Құстарды мекеніне қарай ажырата білуге үйрету	Көрнекілік құралдар.	Слайд	Сұрақ жауап. Құстарды ажырата біледі. Дала құсы, үй құсы жұмбақ жасыру.
«Күн, ауа, су – біздің достарымыз»	Күн, ауа, су, — табиғат сыйы және олардың маңызы туралы білімдерін кеңейту	Иллюстрациялық суреттер. Түрлі түстті шарлар.	слайд	Түсіндіру көрсету, сұрақ жасау, жұмбақ жасыру,
«Аквариумдағы балықтар»	Аквариумда тіршілік ететін алтын балық туралы түсіндіру. Балықты қалай қоректендіру керектігін түсіндіру және көрсету арқылы есте сақтау қабілеттерін дамыту. Жанды табиғи мүшелеліне қамқор болуға тәрбиелеу	Аквариумдағы тірі балықтар үлестірмелі материалдар. Ойын балық аулауға көмектесейік.	слайд	Сұрақ жауап түсдіру көрсету.
«Ызғарлы қыс келді» (табиғатқа саяхат жасау)	Қысқы табиғатты, қарапайым өзгерістерді бақылап суық, аяз, қардың жаууы туралы білімдерін толықтыру		Үнтаспа	
«Қыс қызығы»	Қыс мезгілі және оның ерекшелігі, қыстағы табиғат көріністері туралы білімдерін кеңейту	Көрнекілік құралдар.	Үлестірмелі материалдар	Сұрақ жауап.
«Шырша және балқарағай»	Қылқан жапырақты өсімдік шырша туралы түсінігін бекіту	Көрнекілік құралдар	Слайд	Сұрақ жауап.

«Түрлі – түсті мұздарды таныстыру»	Қыс мезгілінің белгілері , ерекшеліктері туралы білімдерін бекіту алған білімдерін тиянақтау. Қыста болатын өзгерістерге көңіл аударып, қармен мұздың айырмашылығын ажырата білу	Көрнекілік құралдар Зерттеу тәжірибе құралдары.	слайд	Сұрақ жауап. Табиғат құбылыстарын ажырата біледі
«Жарық және жылы күні»	Балалардың назарын наурыз айындағы күннің жылы, қардың түсі өзгергенін, ілініп тұрған мұзға аудару	Көрнекілік құралдар Зерттеу тәжірибе құралдары.	Слайд	Сұрақ жауап. Табиғат құбылыстарын ажырата біледі
«Ауа райын, күннің көзін бақылау»	Балаларды күннің беретін жылулығын, мейірімділігін әңгімелеу. Күн көзі жарқырап шыққандағы бізге табиғат сезімдері туралы түсіндіру	Көрнекілік құралдар Зерттеу тәжірибе құралдары.	Слайд	Сұрақ жауап
«Айболитке қонаққа»	Балаларды өздерінің денсаулықтарына қызығушылығын тәрбиелеу. Денсаулықты түрлі витаминдермен нығайту. Таныс жемістер туралы ұғымын бекіту	Көрнекілік құралдар Ойындар.Жеміс-жейдекткрді ата.	Үнтаспа	Жұмбақ жасыру.
«Көктемдегі қарды бақылау»	Көктемдегі ауа-райында болатын құбылыстарымен таныстыру. Күннің жылуын, жаңбырдың жауын, қардың еруі, оның ақырындап суға, бұға айналуын бақылау	Зерттеу тәжірибесі	Жыл мезгілдерін е байланысты дыбыстар.	Сұрақ жауап Жұмбақ жасыру.
«Көктем келді»	Балаларға көктем туралы түсінік беру, шығармашылық қиялын, сөздік қорын, көру зейінін дамыту, табиғатты аялауға тәрбиелеу	Көрнекілік құралдар	Слайд	Жаңылтпаш жаттау

«Көктемдегі жабайы аңдардың тіршілігі»	Балалардың ойлау қабілеттерін арттырып, тілдерін дамыту. Жабайы аңдар тіршілігі туралы түсініктерін кеңейту. Оларды бір-бірінен ажырата және дұрыс айтуға үйрету	Көрнекілік құралдар	Аңдардың дыбысы Үнтаспа	Дыбыстарды ажырата алады.
«Аялайық гүлдерді»	Балаларға табиғат құндылығының маңыздылығы туралы түсінік беру. Қоршаған органы сақтап, оның сұлулығын сезіне білуді үйрету	Көрнекілік құралдар	Слайд	Балалардың табиғат туралы білімін бекіту.
«Зообак»	Балалардың жануарлар зообағы туралы түсініктерін кеңейту және толықтыру. Олардың табиғатта қайда өмір сүретіні және немен қоректенетіні туралы айту	Көрнекілік құралдар	Слайд видео ролик	Сұрақ жауап Жұмбақ жасыру
«Пияз отырғызу»	Пияздың дөңгелек және оның түрі, түсі туралы мінездеме беріп білімін бекіту. Балаларды пиязды дұрыс отырғызуға жаттықтыру. Пияз өсіру қызығушылығын дамыту	Пияз, пияз отырғызуға арналған ыдыстар, топырақ, су, балалардың қолына киетін қолғаптар.	Слайд	Пияздың ащы болатынын, пияздың әртүрлі болатынын білді. Жұмбақ жасыру.
«Ағаш, бұтақ»	Балаларға балабақша учаскісінде өсіп тұрған ағаштар мен бұтақтар туралы түсініктерін толықтыру. Оларға болып жатқан өзгерістерді белгілеу. Балалардың шығармашылық ойларын дамыту	Ағаштардың, жапырақтардың иллюстрациялары, ағаштармен бұталардың суреттері.	Планшет слайд.	Сурақ жауап, Жұмбақ шешу.
«Бәйшешекті күтеміз»	Балаларға көктем гүлдері туралы түсінік беру. Оларды ажырата білуге үйрету. Есте сақтау қабілеттерін дамыту. Табиғатты сүйюге тәрбиелеу	Көрнекілік суреттер	Слайд	Әңгімелеу, сұрақ жауап, түсіндіру

«Ит пен мысықтарды қумандар»	Балаларды үй жануарларының мінездемелік белгілері туралы түсініктерін толықтыру. Олардың адамға әкелетін пайдасы туралы айту. Балаларды үй жануарларын күтуге үйрету	Үй, Үйшік,күшік пен мысық.үйлестірмелі материалдар.	Слайд	Сұрақ жауап.
«Жәндіктерді бақылау»	қанқыз, құмырсқа және бауырымен жорғалаушылардың бірі кесірткенің тіршілігі туралы білімдерін жетілдіру	Суретті плакаттар	Бейнеролик	Жұмбақ жасыру Сұрақ жауап.
«Әдемі гүлдер»	Балаларға гүл өсімдіктері туралы түсінік беру. Гүлдердің атауларын, сырт келбеттерін, жеке бөлшек атауларын дұрыс айтуын, оларды баптап, күту ережелерімен таныстыру	Түрлі- түсті әдемі гүлдердің суреттері. Бөлме гүлдері,белсенді тақта.	Слайд	Көрсету ,түсіндіру, Сұрақ жауап.
«Алақай, жаз келді!»	Табиғаттағы, ауа райындағы, адамдардың киімдеріндегі қарапайым өзгерістерді байқауға үйрету. Балалардың табиғаттағы және ауа райындағы байқау нәжилерін атауын дамыту	Балалардың назарын ағаш басына аудару.Ағаштардың шайқалып қозғалады. Себебі:оларды жел тербейді .Ауладағы ағаштарды сауру.	Слайд	Жыл мезгілінің қасиеттеріне қарай ажырата білуге үйрету.

Перспективалық жоспар

Р/с	Тақырыбы	Сағат саны
1	«Жанды табиғат және жансыз табиғат»	1
2	«Армысыз алтын күз!»	1
3	«Күзгі табиғат»	1
4	«Күз сыйы»	1
5	«Экологиялық ертегілеріне саяхат»	1
6	«Бөлме гүлі. Герань»	1
7	«Бөлме өсімдіктері. Алоэ және аспидистра»	1
8	«Табиғат бұрышын мекендеушілер. Тасбақамен танысу»	1
9	«Жануарлар әлемі»	1
10	«Құстар – біздің досымыз»	1
11	«Күн, ауа, су – біздің достарымыз»	1
12	«Аквариумдағы балықтар»	1
13	«Ызғарлы қыс келді» (табиғатқа саяхат жасау)	1
14	«Қыс қызығы»	1
15	«Шырша және балқарағай»	1
16	«Қыс. Құстардың қысқы тіршілігі»	1
17	«Жануарлардың қысқы тіршілігі»	1
18	«Ағаштар күмісте»	1
19	«Қыстақтағы аңдар»	1
20	«Қыс мезгіліндегі ауа-райының ерекшеліктері»	1
21	«Түрлі – түсті мұздарды таныстыру»	1
22	«Жарық және жылы күні»	1

23	«Ауа райын, күннің көзін бақылау»	1
24	«Айболитке қонаққа»	1
25	«Көктемдегі қарды бақылау»	1
26	«Көктем келді»	1
27	«Көктемдегі жабайы аңдардың тіршілігі»	1
28	«Аялайық гүлдерді»	1
29	«Зообак»	1
30	«Пияз отырғызу»	1
31	«Ағаш, бұтақ»	1
32	«Бәйшешекті күтеміз»	1
33	«Ит пен мысықтарды қумандар»	1
34	«Жәндіктерді бақылау»	1
35	«Әдемі гүлдер»	1
36	«Алақай, жаз келді!»	1

Пайдаланылған әдебиеттер:

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

- 1.Қонақбаева Р.Ф. «Балалардың экологиялық мәдениетін қалыптастыру»
Отбасы және балабақша 2008ж,№2,3.
- 2.Балабақшадағы еңбек түрлері .Алматыкітап баспасы 2008ж
- 3.Шалғынбаева А.Г. «Экологиялық тәрбие»
Отбасы және балабақша №2,3.2001ж.
- 4.Н.Г.Көбеева «Бала және табиғат».Отбасы және балабақша 2003ж №2,3.
- 5.Ыдырысова Ж «Табиғатқа ынтарлық сезімді ояту»
отбасы және балабақша2009ж
- 6.Мазурина А.Ф. «Наблюдение и труд в природе»М,1976

Қосымша

1. **balabaksha.kz**
2. **bilimsite.kz**
3. **bilimkids.kz**
4. **<https://vk.com/balamenbalabaksha>**
5. **<https://u-s.kz/>**
6. **<https://infourok.ru/balabashadai-didaktikali-oyindar-zhinai-1293868.html>**
7. **<https://bilimdiler.kz/balabaksha/26104-didaktikalyk-oyyndar-zhinagy-oyyndar-eline-sayahat.html>**
8. **<https://josparlar.kz/>**